

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ქენან ჩალიშირი

„უწყვეტი განათლების პრობლემატიკა და მისი განხორციელების ორიენტირები შპს

„ჩალღარის“ საგანმანათლებლო ქსელში

(საქართველოს საგანმანათლებლო დაწესებულებების მაგალითზე)“

განათლების დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად

წარდგენილი დისერტაციის

ავტორეფერატი

სპეციალობაში: განათლების მეცნიერებები

თელავი
2017

ნაშრომი მომზადდა იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტის განათლების მეცნიერებათა
დეპარტამენტში

სამეცნიერო ხელმძღვანელი:

პროფესორი ნინო მოდებაძე

პედაგოგიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი, პროფესორი

რეცენზენტები:

ქეთევან ნანობაშვილი

პედაგოგიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი, პროფესორი

შორენა ძამუკაშვილი

განათლების მეცნიერებათა დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

დაცვა შედგება 2017 წლის ----- საათზე, იაკობ გოგებაშვილის
სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლების მეცნიერებათა
ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე

კორპუსი --- აუდიტორია -----

მისამართი: საქართველო, თელავი, 2200

ქართული უნივერსიტეტის ქუჩა, # 1

ტელ: +995 250 27 24 01

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის

ბიბლიოთეკაში და ვებ-გვერდზე: <http://tesau.edu.ge>

სადისერტაციო საბჭოს მდივანი ----- ნ.ბასილაშვილი, ასოც. პროფესორი

სადისერტაციო ნაშრომის საერთო დახასიათება

კვლევის აქტუალობა: საქართველოს განათლების სისტემის ბოლონის პროცესებში ჩართულობამ შეუქცევადი სისტემური რეფორმების აუცილებლობა წარმოშვა თავად სისტემაში: უნივერსიტეტებში სწავლების სამსაფეხურიანი სისტემების წარმოქმნა, განსაკუთრებულად პრიორიტეტული მიმართულებების გაძლიერება, მათ შორის – უწყვეტი განათლების განხორციელება, ეგრეთ წოდებული „სწავლა მთელი სიცოცხლის მანძილზე“, მასშტაბურობის ეფექტებს ქმნის განათლების სისტემის რეფორმების მიმდინარეობაში. აქ, საგანმანათლებლო რეფორმების კვალდაკვალ, მეტად პრიორიტეტული მიმართულება იკვეთება როგორც ზოგად, ისე უმაღლეს საგანმანათლებლო სისტემებში: განათლების ხელმისაწვდომობა ყველა ადამიანისათვის მთელი სიცოცხლის მანძილზე, რომელიც საქართველოში ზოგადი და უმაღლესი განათლების კანონების მიხედვით საკანონმდებლო დონეზეა დარეგულირებული, შესაბამისობაშია ბოლონის პროცესთან, თანამედროვე ევროპულ საგანმანათლებლო სტანდარტებთან და ზოგადი და უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისათვის ერთ–ერთი აუცილებელი განსახორციელებელი აქტივობაა. როგორც ჩვენს მიერ ჩატარებულმა კვლევებმა გამოავლინა, შპს „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულები, რომლებიც საქართველოში დაფუძნდნენ გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან, დღემდე წარმატებით ახორციელებენ თავიანთ საგანმანათლებლო საქმიანობას და სრულ კოორდინაციაში არიან საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სტანდარტებთან. ისინი(სკოლები, კოლეჯები და უნივერსიტეტი), ბევრი კარგი საგანმანათლებლო აქტივობით ეხმაურებიან უწყვეტი განათლების განხორციელების სახელმწიფო პოლიტიკას. განსაზღვრა იმისა – არსებობს თუ არა საკითხისადმი სისტემური და კონცეპტუალური მიდგომა, რომელიც კიდევ უფრო აამაღლებს ქსელში უწყვეტი განათლების განხორციელების ეფექტურობას, არის ჩვენი ნაშრომის ფარგლებში განსახორციელებელი კვლევის მთავარი მიზანი.

სწორედ ამის მიხედვით განვსაზღვრეთ მთავარი კვლევითი კითხვა:

„რა პირობები არსებობს საქართველოში მოქმედ შპს „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, რომ პიროვნებისათვის, განურჩევლად მისთვის სოციალური მდგომარეობისა, განათლება იყოს ხელმისაწვდომი ისე, რომ დაცული იყოს მისთვის სწავლის უწყვეტობა“?

ჩვენი კვლევის მიზანია: შევისწავლოთ საქართველოში, შპს „ჩაღლარის“, საგანმანათლებლო დაწესებულებებში (სკოლები, ლიცეუმები, უმაღლესი სასწავლებელი) სტრატეგიები და მიდგომები, რომლებიც განაპირობებს დაწესებულებებში უწყვეტი განათლების განხორციელების მაღალ ხარისხს.

კვლევის ობიექტია: საქართველოში არსებული შპს „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებები (სკოლები, ლიცეუმები, კოლეჯი, უნივერსიტეტი)

კვლევის საგანია: საქართველოში არსებული „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში უწყვეტი განათლების კვლევა.

კვლევის ჰიპოთეზა: თუ „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ადმინისტრაციული და ფინანსური მხარდაჭერა უწყვეტი განათლების პოლიტიკის კონტექსტში იქნება სისტემური და კონცეპტუალური ხასიათის, მისი ეფექტურობის მაჩვენებელი კიდევ უფრო ამაღლდება.

კვლევის ძირითადი ამოცანები:

- უწყვეტი განათლების ცნების ზოგადი და კონტექსტუალური განსაზღვრა, მისი ადგილი ევროპულ განათლების სისტემებში;
- საქართველოს განათლების სისტემის პოლიტიკის დამიშავება უწყვეტი განათლების კონტექსტში;
- საქართველოსა და თურქეთის რესპუბლიკების არსებული საგანმანათლებლო ურთიერთობებისა და შემდგომი პერსპექტივების განსაზღვრა;
- საქართველოში, შპს „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ყველა იმ სტრატეგიისა, მისი შესაბამისი თეორიული და პრაქტიკული აქტივობების შესწავლა, რომლებიც უწყვეტი განათლების ხარისხის ამაღლებას განაპირობებს;

- პრაქტიკული კვლევითი სამუშაოები, რომელიც დაადასტურებდა ჩვენს მიერ მთავარი კვლევითი კითხვის პასუხად გამოთქმულ ჩვენივე ჰიპოთეზას.

კვლევის მეთოდოლოგიური საფუძვლები: კვლევის მეთოდოლოგიურ საფუძვლებად ავიღეთ უწყვეტი განათლების შესახებ არსებული სამართლებრივი რეგულაციების ანალიზი საქართველოში და ევროპაში, აგრეთვე ამ დარგის მკვლევარების: გუგუშვილის, ნათაძის, კუბეციას, ტყემალაძის, ჰამილტონის, დარლინგ ჰამონდის, უილსონის, ოუენსის, ვალესკის დელორსის, ჯეფის, სმიტის, ზელ, დინის, ფერისის, გერბერის, რობონსონისა და სმიტერსის შრომებს, რომლებმაც იმპულსი მისცა ჩვენს მომდევნო კვლევებს უწყვეტი განათლების სფეროში.

კვლევის მეთოდოლოგია და მეთოდები: ჩვენი კვლევების მეთოდოლოგიაზე მსჯელობისას, საკითხის უკეთ შესწავლისა და მოპოვებული მონაცემების სანდოობისათვის, გამოვიყენეთ კვლევის მეთოდოლოგიაში წარმატებულად აპრობირებული ტრიანგულაციის მეთოდი, რომელიც სასურველი შედეგის მისაღებად კვლევის სხვადასხვა მეთოდების გამოყენებას გულისხმობს. ჩვენს შემთხვევაში, თეორიული კვლევების პარალელურად, ქსელთან რაიმე ფორმით დაკავშირებულ ადამიანებთან (მოსწავლე, მშობელი, კურსდამთავრებული, მასწავლებელი და სხვა), ინტერვიუსთან ერთად გამოვიყენეთ ანკეტური გამოკითხვა; ანკეტაში მოცემული იყო როგორც დახურული კითხვები რაოდენობრივი მონაცემების მისაღებათ, ასევე ღია კითხვები, რომლებიც მოპოვებული მონაცემების საფუძველზე თვისებრივი ანალიზის გაკეთების საშუალებას გვაძლევდა. მონაცემები დამუშავდა კომპიუტერულად მკვლევარისათვის მეტად მოსახერხებელი ინსტრუმენტით – SPSS პროგრამით. განვსაზღვრეთ კვლევის ცდომილება და ის 3,6 % – შეადგენს.

კვლევის ინსტრუმენტებად გამოვიყენეთ:

- ამ მიმართულებით არსებული ევროპული სამართლებრივი რეგულაციებისა და საქართველოში არსებული რეალური მდგომარეობის ანალიზი;
- კვლევითი ექსპედიცია ურთიერთდახმარების პროფილის ფონდებში; მოწინავე გამოცდილების შესწავლა (თურქეთსა და საქართველოში მსგავსი პროფილის

ფონდების მუშაობის ეფექტურობის სტრატეგიების, მათი თეორიული და პრაქტიკული საქმიანობის ამსახველი დოკუმენტაციის გაცნობა;

➤ კვლევის მონაცემების რაოდენობრივი და თვისობრივი ანალიზი.

ყველა კონკრეტული საკითხის ეფექტურად განხორციელებას კომპლექსური და სისტემური მიდგომა სჭირდება, რომლის განხორციელების ერთ-ერთი მძლავრი ინსტრუმენტი ერთიანი საინფორმაციო ბაზის არსებობაა. კიდევ ერთხელ აღვნიშნავთ, რომ ჩვენი სადისერტაციო ნაშრომის ფორმატის დაგეგმვისას, არ ვფიქრობდით საინფორმაციო ბაზების თემაზე ყურადღების გამახვილებას და მხოლოდ ვივარაუდეთ, რომ „ჩაღლარის” საგანმანათლებლო ქსელისათვის ერთიანი საინფორმაციო ბაზის არსებობა შეკრავდა და ერთიანს გახდიდა ქსელის მუშაობას. ანკეტურმა გამოკითხვამ სრულიად გამოკვეთა ამგვარი ერთიანი ბაზების ფუნქციონირების აუცილებლობა.

კვლევის მეცნიერული სიახლე: კვლევის მეცნიერული სიახლე იმაში მდგომარეობს, რომ საქართველოში, აღნიშნული საგანმანათლებლო ქსელის ამგვარი სისტემური გამოკვლევა უწყვეტი განათლების კონტექსტში ჯერ ამომხდარა. ამდენად, აღნიშნული ნაშრომი, ვფიქრობთ, სიახლეა არა მხოლოდ ამ პრობლემაზე მომუშავე მკვლევარებისათვის და განათლების მუშაკებისათვის, როგორც გზამკვლევი.

კვლევის პრაქტიკული მნიშვნელობა: ვფიქრობთ, რომ კვლევის შედეგები გამოადგებათ თავად ქსელის დაწესებულებებს მათი შემდგომ განვითარებაზე მუშაობის დაგეგმვისას და ამავე დროს, სხვა საგანმანათლებლო დაწესებულებებსაც უწყვეტი განათლების ხარისხის ამაღლების საკითხებზე მუშაობისას. ჩვენი კვლევის შედეგები, კერძოდ ჩაღლარის საგანმანათლებლოს ქსელის საქმიანობის სტატისტიკური მონაცემები უწყვეტი განათლების განხორციელების კუთხით, ვფიქრობთ ასევე ყურადსაღებია საქართველოს განათლების სისტემის პოლიტიკის წარმმართველებისათვის განათლების სისტემის რეფორმების მიმდინარეობაზე მსჯელობისას; მათ შეუძლიათ მოიშველიონ ეს მონაცემები, როგორც განათლების სისტემის პოლიტიკის ერთ-ერთ წარმატებული გამოცდილება უწყვეტი განათლების მიმართულებისთ და გააზიარონ როგორ საქართველოში, ისე მის ფარგლებს გარეთ.

ჩვენი სადოქტორო ნაშრომის ფარგლებში შესრულებული კვლევების თეორიული ნაწილი მომზადდა იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტის განათლების მეცნიერებათა დეპარტამენტში; გამოვიყენეთ უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის ბეჭდური ფონდები და ელექტრონული ბაზები. ხოლო კვლევების პრაქტიკული ნაწილი განხორციელდა თელავში, თბილისში, ბათუმში, ქუთაისში, რუსთავში, სადაც დატალურად იქნა შესწავლილი შპს „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო ქსელის საქმიანობა.

ჩავატარეთ ორი სოლიდური კვლევა.

პირველ ყოვლისა, ჩავატარეთ თვისობრივი კვლევა, რომლის ერთ-ერთ ინსტრუმენტად გამოვიყენეთ სტრუქტურირებული ინტერვიუ. ინტერვიუერთა სამიზნე ჯგუფში არ იყო მოაზრებული ქსელთან ერთი კონკრეტულად რაიმე კუთხით დაკავშირებული პიროვნება. ჩვენს მიერ მოცემული საკითხის მრავალწახნაგოვანი კვლევისათვის შევარჩიეთ პიროვნებები, რომლებიც ქსელის საქართველოში ფუნქციონირების 23 წლის მანძილზე რაიმე კუთხით (სწავლობდა, მუშაობდა, ერთობლივად მონაწილეობდა მის საქმიანობაში, იყო მშობელი, ქსელის რომელიმე დაწესებულება მასპინძლობდა მას, ან თავად იყო მასპინძელი საერთაშორისო ურთიერთობების განხორციელებისას და სხვა) უკავშირდებოდა დაწესებულებებს. ჩვენს მიერ დაგეგმილი კვლევის ფარგლებში ჩავწერეთ და დავამუშავეთ 20 ინტერვიუერთისაგან მოპოვებული ინფორმაცია. მეორე კვლევა მოიცავდა ანკეტურ გამოკითხვას, რომელშიც 100 მოსწავლე, მასწავლებელი, მშობელი და ქსელთან რაიმე ფორმით დაკავშირებული პიროვნება მონაწილეობდა. ანკეტაში მოცემული იყო როგორც დახურული კითხვები რაოდენობრივი მონაცემების მისაღებათ, ასევე ღია კითხვები, რომლებიც მოპოვებული მონაცემების საფუძველზე თვისებრივი ანალიზის გაკეთების საშუალებას გვაძლევდა. ჩვენს მიერ მოპოვებული ანკეტური მონაცემები დამუშავდა კომპიუტერულ ISIS პროგრამაში და ცდომილება შეადგენს 3,8 ს. ჩვენს მიერ ჩატარებულმა კვლევებმა დაადასტურა ჩვენი საქმიანობის დასაწყისში გამოთქმული კვლევის ჰიპოთეზა.

სადისერტაციო ნაშრომის შინაარსი

დისერტაცია შედგება შესავლისაგან, 3 თავისაგან, 10 პარაგრაფისაგან, დისერტაციის დასკვნებისა და რეკომენდაციებისაგან და გამოყენებული ლიტერატურის სიისაგან.

თავი I: „საქართველოს საგანმანათლებლო პოლიტიკის მეცნიერული კვლევა უწყვეტი განათლების კონტექსტში” რომელიც შედგება 2 პარაგრაფისაგან.

I პარაგრაფი: „უწყვეტი განათლების ევროპული გამოცდილება, არაფორმალური განათლების ძირითად ასპექტები და აღიარების პროცედურები” - მოიცავს თავად ტერმინის „უწყვეტი განათლება” საყოველთაოდ აღიარებულ განმარტებას, არაფორმალური განათლების იდენტობის განსაზღვრას, შესწავლილია არაფორმალური განათლების აღიარების პროცედურები. პარაგრაფში განხილულია ასევე, ევროპული მხარდაჭერის დოკუმენტები: ბოლონიის პროცესი, ბერგენის სამიტი, ლუვენის, პრადის, ლონდონის კომუნიკაციები, რომლებიც განაპირობებენ საგანმანათლებლო სივრცეში „სწავლა მთელი სიცოცხლის მანძილზე” სტრატეგიის განხორციელებას სკოლებსა და უნივერსიტეტებში. წარმოდგენილია უწყვეტი განათლების ევროპული გამოცდილება.

II პარაგრაფში: „უწყვეტი განათლების კონტექსტი, მისი განხორციელების ტენდენციები და განვითარების პერსპექტივები საქართველოში ბოლონიის შემდგომ პერიოდში” დაწვრილებითაა განხილული უწყვეტი განათლების ყველა შესაძლო კონტექსტები, ზოგადი განმარტებით, უწყვეტი განათლება ფართო ცნებაა, რომელიც მოიცავს სასწავლო, სოციალური აქტივობებისა და პროგრამების ფართო სპექტრს. ასეთი აქტივობები და პროგრამები შეიძლება იყოს: პიროვნებებისათვის სასწავლო პროგრამები სხვადასხვა ხარისხის მოსაპოვებლად, პროფესიული ცოდნის ამაღლების კურსები, რომლებიც არ ითვალისწინებს რაიმე ხარისხის მოპოვებას, თანამშრომლების პროფესიული ტრენინგი, პირადი განვითარების ოფიციალური კურსები და სხვა. თუმცა, უწყვეტი განათლების სოციალური კონტექსტის მიხედვით, „მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლის” „მომსახურება” კი შეიძლება გულისხმობდეს: „არაფორმალურ (non-formal) და არაოფიციალური (informal) განათლების

აღიარებას/ვალიდაციას, რჩევის სხვადასხვა ფორმებს, ხელმძღვანელობასა და კონსულტირებას, ინსტრუქტორობას, მენტორობას, ტუტორობას, დახმარებას აკადემიურ სფეროში, უცხოური ენების შესწავლაში და სხვა. სწორედ ამაში ვხედავთ პრობლემას, რომ უწყვეტი განათლების სოციალური კონტექსტის მიხედვით ჩატარებული აქტივობების „დათვლა“ არ ხდება და შესაბამისად მისი აღიარებაც პრობლემაა. პარაგრაფში განხილულია საქართველოში არსებული მდგომარეობა, სტატისტიკა პროფესიულ განათლებასთან დაკავშირებით, რომელიც უწყვეტი განათლების განხორციელების ძირითადი ინსტრუმენტია; გაანალიზებულია საქართველოს მიერ მიღებული მნიშვნელოვანი დოკუმენტი: „მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლის სტრატეგია“ და ამის ფონზე, საქართველოში ამ ტიპის განათლების განხორციელების პერსპექტივები. **პირველი თავი მთავრდება დასკვნით, რომ:**

იმისათვის, რომ საქართველომ ეფექტურად განახორციელოს უწყვეტი განათლების პოლიტიკა, გაზიარებულ უნდა იქნეს ევროპული მოწინავე გამოცდილება, რომელიც სისტემური მიდგომებს ამკვიდრებს ამ ტიპის განათლებაში და შესაბამის ადმინისტრაციულ, სამართლებრივ და ფინანსურ მხარდაჭერას უზრუნველყოფს სკოლებისა და უნივერსიტეტებისათვის.

თავი II, „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო ქსელის პოლიტიკა უწყვეტი განათლების განხორციელების კონტექსტში, შედგება 6 პარაგრაფისაგან

I პარაგრაფი: საქართველო-თურქეთის კულტურულ-საგანმანათლებლო ურთიერთობები და შემდგომი განვითარების პერსპექტივები, მოიცავს თურქეთსა და საქართველოს შორის არსებულ ურთიერთობებსა და განვითარების პერსპექტივებს გასული საუკუნის 90 -იანი წლებიდან დღემდე.

II პარაგრაფი: „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო ქსელის საქმიანობის მოკლე მიმოხილვა და დაწესებულებები საქართველოში, განხილულია აღნიშნული ქსელის დაარსების, მოკლე ისტორია და ყველა ის დაწესებულება, რომლებიც ამჟამად საქართველოში საქმიანობენ: თბილისის დემირელის სახელობის კერძო კოლეჯი, 1993 წ.; ბათუმის რ. შაჰინის სახელობის მეგობრობის სკოლა-ლიცეუმი, 1994წ.; თბილისის

სკოლა-ლიცეუმი „სხივი“, 2003წ.; ქუთაისის ნიკო ნიკოლაძის სახელობის სკოლა-ლიცეუმი, 2004წ.; თბილისის ნიკო წერეთლის სახელობის საერთაშორისო სკოლა-ლიცეუმი, 2006წ.; რუსთავის რუსთაველის სახელობის სკოლა-ლიცეუმი, 2007წ.; მარნეულის აღმაშენებლის სახელობის დაწყებითი სკოლა, 2011წ.; შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, 2013 წ.

III პარაგრაფი: „ჩაღღარის“ საგანმანათლებლო ქსელის, სკოლების, ლიცეუმებისა და კოლეჯების საგანმანათლებლო მენეჯმენტი უწყვეტი განათლების განხორციელების კონტექსტში. პარაგრაფში დაწვრილებითაა გადმოცემული ყველა ის ეფექტური საგანმანათლებლო აქტივობა, რომელსაც ეწევიან ამ ქსელის სკოლები, ლიცეუმები და კოლეჯები უწყვეტი განათლების პოლიტიკის გასატარებლად.

ესენია:

- გარკვეული დარგობრივი და/ან ზოგადი უნარების (კომპეტენციების) განმავითარებელი მოკლე და გრძელვადიანი კურსები, ტრენინგები, პროგრამები და პროექტები სკოლის მოსწავლეებისა და მასწავლებლებისათვის;
- საინფორმაციო ტექნოლოგიები, უცხო ენები, საზოგადოებრივი ურთიერთობები, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარება.
- აქტივობები მოსწავლისა და მასწავლებლის პირადი ინტელექტუალური ინტერესისა თუ „ჰობის“ დასაკმაყოფილებლად და ამასთანავე, დამატებითი უნარების შესაძენად სოციალურ საზოგადოებაში ადგილის დამკვიდრებისათვის შემდეგ სფეროებში: ხელოვნება, მუსიკა, თეატრი, კინო, ხელოვნების ისტორია, მსოფლიო კულტურა, სპორტი და სხვ.
- პროფესიული ორიენტაციისა და კარიერის დაგეგმვის პროგრამა სკოლებში.

IV პარაგრაფი: საქართველოში „ჩაღღარის“ საგანმანათლებლო ქსელის უმაღლეს საფეხურზე – შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტში უწყვეტი განათლების განხორციელების სტრატეგიული ხაზი. დაწვრილებითაა შესწავლილი უწყვეტი განათლების პოლიტიკის სამართლებრივი მხარდაჭერის დოკუმენტები და შესაბამისი პრაქტიკული აქტივობები შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტში. ეს

საკითხები უნივერსიტეტში გარკვეულ წარმოდგენას გვიქმნის უნივერსიტეტში უწყვეტი განათლების განხორციელებაზე. ის სტატეგიულადაა დაგეგმილი და ასახული დოკუმენტებში და მუშაობს, როგორც უწყვეტი სისტემა. ჩვენი განსაკუთრებული ყურადღება მიიპყრო უნივერსიტეტის მიერ შექმნილმა უწყვეტი განათლების შიდასაუნივერსიტეტო აქტივობებმა და განათლებამ ფართე აუდიტორიისათვის, რომელთა ფარგლებშიც იკითხება კურსები:

- კვლევის მეთოდები,
- კომპიუტერული წიგნიერება,
- ელექტრონული კურსების მომზადება,
- პროექტის წერა,
- მენეჯმენტი,
- ენის კურსები,
- კურიკულუმის, სილაბუსის შემუშავება;
- კრედიტების სისტემა,
- მეცნიერების მენეჯმენტი და სხვა.

V პარაგრაფი: „უწყვეტი განათლების განხორციელების ფინანსური მხარდაჭერის მექანიზმები „ჩაღღარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში“. ყურადღება გამახვილებულია „ჩაღღარის“ ქსელში უწყვეტი განათლების განხორციელების მხარდასაჭერად შექმნილ ფონდებზე, რომელიც ფინანსურად უზრუნველყოფენ უწყვეტი განათლების პოლიტიკის გატარებას ქსელის დაწესებულებებისათვის.

VI პარაგრაფი: შ.პ.ს. „ჩაღღარის“ ერთიანი საინფორმაციო ბაზის ჩამოყალიბების იდეა, როგორც უწყვეტი განათლებისადმი სისტემური მიდგომის ხელშემწყობი პირობა. დისერტაციაზე მუშაობისას და მასალების ანალიზისას გამოიკვეთა ერთგვარი უკმარისობა ერთიანობის. მასალები ზოგჯერ იყო ფრაგმენტული, არ მოიცავდა მთლიანად ქსელის მუშაობას, გაუმართავი იყო თავად დაწესებულებების ვებ-გვერდები, არ იყო ინფორმაციაზე ერთიანი წვდომა დაწესებულებებისათვის. ამის გამოსასწორებლად, პარაგრაფში წარმოდგენილია

ერთიანი საინფორმაციო ბაზის მოდელი, რომელიც ჩაღღარის , როგორც ერთიანი ქსელის მუშაობას უფრო სისტემურს, აკადემიურსა და ეფექტურს გახდის.

თავი III კვლევა

1. **ნარატიული კვლევები: ინტერვიუ „ჩაღღარის “ საგანმანათლებლო ქსელის შესახებ.** ჩვენ კვლევების დაგეგმვისას მივედით დასკვნამდე, რომ გამოგვეყენებინა ტრიანგულაციის მეთოდი, რადგან ტრიანგულაციის ტექნიკა განათლების მეცნიერებაში შეიძლება გამოყენებულ იქნას შესასწავლი საკითხის მრავალფეროვნებისა და კომპლექსურობისათვის მისი ერთზე მეტი ხედვის კუთხიდან – მრავალმხრივი შესწავლით, რისთვისაც იყენებს ორივე მონაცემს – რაოდენობრივსა და თვისებრივს. ჩვენ მოგვეწონა იდეა საკითხის სხვადახვა მეთოდით შესწავლის, მით უმეტეს, რომ როგორც აღმოჩნდა, ინტერვიუერთა განწყობა მხოლოდ პოზიტიური იყო და ეს არ გვაძლევდა საშუალებას, რომ ქსელის საქმიანობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის სუსტ მხარეებზეც გვემსჯელა. შპს „ჩაღღარის,, საგანმანათლებლო ქსელის უწყვეტი განათლების პოლიტიკის ხარისხობრივი დინამიკის გამოსავლენად ჩავატარეთ თვისობრივი კვლევა, რომლის ერთ-ერთ ინსტრუმენტად გამოვიყენეთ სტრუქტურირებული ინტერვიუ. ჩვენს მიერ მოცემული საკითხის მრავალწახნაგოვანი კვლევისათვის შევარჩიეთ პიროვნებები, რომლებიც ქსელის საქართველოში ფუნქციონირების 23 წლის მანძილზე რაიმე კუთხით (სწავლობდა, მუშაობდა, ერთობლივად მონაწილეობდა მის საქმიანობაში, იყო მშობელი, ქსელის რომელიმე დაწესებულება მასპინძლობდა მას, ან თავად იყო მასპინძელი საერთაშორისო ურთიერთობების განხორციელებისას და სხვა) უკავშირდებოდა დაწესებულებებს. ჩვენს მიერ დაგეგმილი კვლევის ფარგლებში ჩავწერეთ და დავამუშავეთ 20 ინტერვიუერისაგან მოპოვებული ინფორმაცია.

ინტერვიუების დამუშავებისას მივედით დასკვნამდე, რომ დაწესებულებათა ქსელის ადმინისტრაცია მუდმივად ორიენტირებულია წარმატებებზე, სახელმწიფო პრიორიტეტების გათვალისწინებით ეფექტურ საგანმანათლებლო მენეჯმენტზე, რომელიც ადგილობრივ და საერთაშორისო კავშირებისა და ურთიერთობების ბაზაზე

ხორციელდება; ზრუნავს მოსწავლეთა, სტუდენტთა და ლექტორთა წახალისებასა და მუდმივ პროფესიულ და სოციალურ განვითარებაზე.

II პარაგრაფი გახლავთ ანკეტური გამოკითხვა, ქსელთან რაიმე ფორმით დაკავშირებულ ადამიანებთან (მოსწავლე, მშობელი, კურსდამთავრებული, მასწავლებელი და სხვა); ანკეტაში მოცემული იყო როგორც დახურული კითხვები რაოდენობრივი მონაცემების მისაღებათ, ასევე ღია კითხვები .

როგორც ანკეტური გამოკითხვის შედეგების ანალიზიდან ირკვევა, სამიზნე ჯგუფის წევრები საკმაოდ კარგად არიან ინფორმირებული შპს „ჩალღარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში მიმდინარე პროცესების, კერძოდ, სკოლებსა და უნივერსიტეტებში უწყვეტი განათლების პოლიტიკის მხარდასაჭერი აქტივობების შესახებ; მით უმეტეს, რომ სამიზნე ჯგუფის წევრებს ერთიანი სტატუსი არ გააჩნიათ; მათში გაერთიანებული არიან: მოსწავლეები, მასწავლებლები, მშობლები, პოლიტიკოსები და უბრალოდ, დაინტერესებული პირები. საერთო შედეგებიდან თუ ვიმსჯელებთ, მათგან ნახევარზე მეტი არა თუ ინფორმირებულია აქ მიმდინარე საგანმანათლებლო და სპორტულ-კულტურულ აქტივობებზე, არამედ შეუძლია მათი იდენტიფიცირება აქტივობების მიხედვით, ხშირ შემთხვევაში თავადაც აქტიურად მონაწილეობს დაგეგმილ ღონისძიებებში.

დისერტაციის ძირითადი დასკვნები და რეკომენდაციები:

1. უწყვეტი განათლების ფართო ცნებაა, რომელიც ზოგადად მოიცავს სასწავლო, სოციალური აქტივობებისა და პროგრამების ფართო სპექტრს. ის მორგებულია პიროვნების ფიზიკურ და ინტელექტუალურ შესაძლებლობებსა და მოთხოვნილებებს და მისთვის ნებისმიერ ასაკში შეიძლება განხორციელდეს.
2. უწყვეტი განათლება ნებაყოფლობითი და მიზანმიმართული ქმედებაა, რომელიც გულისხმობს არა მხოლოდ კვალიფიკაციის ამაღლებასა და პროფესიულ განვითარებას, არამედ ჩვენი ინტელექტუალური მოთხოვნიებისა და ინტერესების (ჰობის) დაკმაყოფილებას.
3. მნიშვნელოვანია უწყვეტი განათლების ე.წ. სოციალურ განზომილებაში განხილვა, რადგანაც სწავლა მთელი ცხოვრების მანძილზე გულისხმობს როგორც პროფესიულ,

ისე პიროვნულ განვითარებას, რომელიც, თავის მხრივ საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვა სფეროებსაც შეიძლება უკავშირდებოდეს, მაგალითად: მოქალაქეობრივ აქტივობას, ხელოვნებას და სხვა.

4. იმისათვის, რომ სახელმწიფომ ეფექტურად განახორციელოს უწყვეტი განათლების პოლიტიკა, გაზიარებულ უნდა იქნეს ევროპული მოწინავე გამოცდილება, რომელიც სისტემური მიდგომებს ამკვიდრებს ზრდასრულთა განათლებაში და შესაბამის ადმინისტრაციულ, სამართლებრივ და ფინანსურ მხარდაჭერას უზრუნველყოფს სკოლებისა და უნივერსიტეტებისათვის.
5. უწყვეტი განათლების ეფექტური განხორციელების ჩვენს მიერ წარმოდგენილი ორიენტირები, რომელიც, ამავე დროს სახელმწიფო საგანმანათლებლო პოლიტიკის განუყოფელი ნაწილია, მუდმივად განვითარებადი იქნება და უფრო მეტი ეფექტის მომტანი, თუ იგი მუდმივად, უწყვეტი ციკლით იქნება დაგეგმილი და ამასთანავე, განსახორციელებელი აქტივობები სისტემური კონცეფციის ფორმატით იქნება განსაზღვრული.
6. შეიძლება დავასკვნათ, რომ დაწესებულებათა ქსელის ადმინისტრაცია მუდმივად ორიენტირებულია წარმატებებზე, სახელმწიფო პრიორიტეტების გათვალისწინებით ეფექტურ საგანმანათლებლო მენეჯმენტზე, რომელიც თავის თავში ადგილობრივ და საერთაშორისო კავშირებისა და ურთიერთობების ბაზაზე მიმდინარეობს, მოსწავლეთა, სტუდენტთა და ლექტორთა წახალისებასა და მუდმივ პროფესიულ განვითარებაზე.
7. საქველმოქმედო ფონდის ბიუჯეტი, რომელის „ჩაღღარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებებს ფინანსურ მხარდაჭერას ახორციელებს, დიდი არ არის და შეიძლება მისი საქმიანობაც სტრუქტურულად გამართული სათანადოდ არაა, მაგრამ თავად ის ფაქტი, რომ სკოლებისა და უნივერსიტეტის ბიუჯეტს გარეშე ფინანსური მხარდამჭერი ჰყავს, ძალიან კარგია და უწყვეტი განათლების ეფექტურ განხორციელებას უდავოდ პოზიტიურად წაადგება. ამას ადასტურებს ევროპული გამოცდილება, რომლის მიხედვითაც ძლიერი ადმინისტრაციული და ფინანსური მენეჯმენტი ნებისმიერი საკითხის გადაწყვეტას სრულფასოვანს ხდის.

8. ყველა კონკრეტული საკითხის ეფექტურად განხორციელებას კომპლექსური და სისტემური მიდგომა სჭირდება, რომლის განხორციელების ერთ-ერთი მძლავრი ინსტრუმენტი ერთიანი საინფორმაციო ბაზის არსებობაა. ჩვენი სადისერტაციო ნაშრომის ფორმატის დაგეგმვისას, არ ვფიქრობდით საინფორმაციო ბაზების თემაზე ყურადღების გამახვილებას და მხოლოდ ვივარაუდეთ, რომ „ჩაღღარის“ საგანმანათლებლო ქსელისათვის ერთიანი საინფორმაციო ბაზის არსებობა შეკრავდა და ერთიანს გახდიდა ქსელის მუშაობას. ანკეტურმა გამოკითხვამ სრულიად გამოკვეთა ამგვარი ერთიანი ბაზების ფუნქციონირების აუცილებლობა.
9. ნებისმიერი საგანმანათლებლო ქსელი (ათზე მეტი სხვადასხვა სტატუსის მქონე დაწესებულების გაერთიანება), რომელიც საკითხს ასე სისტემურად უდგება, უფრო ცნობად სტრუქტურას წარმოადგენს ერთიან საგანმანათლებლო სივრცეში და ამ ინსტრუმენტის ეფექტური გამოყენებით, საკუთარი წარმატების მაჩვენებელიც უფრო მაღალ ნიშნულზე აჰყავს.
10. მართვის ერთიანი საგანმანათლებლო სისტემის სისტემური დაგეგმარებისა და განხორციელებული ქმედებების შედეგად შესაძლებელია უწყვეტი განათლების პოლიტიკასთან დაკავშირებული იმგვარი მიზნების განხორციელება, როგორებიცაა:
 - ა) „ჩაღღარის“ საგანმანათლებლო ქსელის დაწესებულებებსა და სხვა საგანმანათლებლო, სამეცნიერო, საფინანსო ორგანიზაციებთან, სამინისტროებთან, ფონდებთან თანამშრომლური კომუნიკაციის დამყარება;
 - ბ) ქსელის დაწესებულებების საერთაშორისო ურთიერთობების სფეროში ჩატარებული და ჩასატარებელი აქტივობების კოორდინაცია;
 - გ) საზოგადოების ინფორმირება გაწეული საქმიანობის, შესაბამისი საგანმანათლებლო პროგრამების (მოდულების, კურსების) შესახებ უწყვეტი განათლების კონტექსტში;
 - დ) ურთიერთობების განვითარება უცხოელ პარტნიორებთან ერთობლივ სასწავლო სატრენინგო სფეროში, პროფესორ-მასწავლებელთა და მოსწავლეთა გაცვლითი პროგრამების განხორციელების ელექტრონული მენეჯმენტი;
 - ე) ინტერაქტიულ რეჟიმში პროფესორ-მასწავლებელთა, სტუდენტთა და მოსწავლეთა კვლევების, პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლების, სტაჟირების, ოლიმპიადების,

კონკურსების და სწავლის შემდგომ საფეხურებზე სწავლის გაგრძელების შესახებ კონსულტაციები;

- ვ) პროფესორ-მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების სოციალური კონტექსტის შესაბამისი კულტურულ-საგანმანათლებლო ღონისძიებების შესახებ კონსულტაციები და ინფორმაციების გავრცელება-გაზიარება ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეებზე;
- ზ) საერთაშორისო ინტერნეტ-კონფერენციების, ფორუმების, ლექციების, ონ-ლაინ ტრენინგების ინფორმაციული ხელშეწყობა;
- თ) სარეკლამო კამპანიის წარმოება; საინფორმაციო ბროშურების, ლიფლეტების ელ-ვერსიების გავრცელება.

11. უწყვეტი განათლების ეფექტური განხორციელების ჩვენს მიერ წარმოდგენილი ორიენტირები, რომელიც, ამავე დროს სახელმწიფო საგანმანათლებლო პოლიტიკის განუყოფელი ნაწილია, მუდმივად განვითარებადი იქნება და უფრო მეტი ეფექტის მომტანი, თუ იგი მუდმივად, უწყვეტი ციკლით იქნება დაგეგმილი და ამასთანავე, განსახორციელებელი აქტივობები სისტემური კონცეფციის ფორმატით იქნება განსაზღვრული.

კვლევის ძირითადი შედეგები აისახა შემდეგ სამეცნიერო ნაშრომებში:

- 1) ქენან ჩალიშირი. უწყვეტი განათლების პოლიტიკის კვლევა საქართველოში, შპს „ჩაღლარის“ სასკოლო დაწესებულებებში. საქართველოს მეცნიერებისა და საზოგადოების განვითარების ფონდი, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „ინტელექტი“ 2(55). თბილისი, 2016 წ.
- 2) ქენან ჩალიშირი. განათლებისა და შრომითი საქმიანობის ურთიერთდახმარების ფონდის ეფექტურობის მაჩვენებლები. III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. „კომპიუტინგი/ინფორმატიკა, მასწავლებლის განათლება, განათლების მეცნიერებები. ბათუმი, 17-19 ოქტომბერი, 2014 წ.
- 3) ქენან ჩალიშირი. უწყვეტი განათლების პრობლემატიკა და მისი განხორციელების ორიენტირები შპს „ჩაღლარის“ სასწავლო დაწესებულებებში. იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. I საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. „განათლება, კვლევა, პრაქტიკა.“ შრომები. თელავი, 2016 წ.

Iakob Gogebashvili Telavi State University

With the right of manuscript

Kenan Chalishir

**LIFE-LONG LEARNING PROBLEMS AND ITS IMPLEMENTATION ORIENTS AT THE
LTD “CHAGLAR” EDUCATIONAL NETWORK**

(on the Example of the Georgian Educational Institutions)

Abstract of the Dissertation is Submitted
to Earn the Doctor’s Academic Degree in Educational Sciences

Telavi

2017

This Research has been carried out at the Department of Educational Sciences, the Faculty of Educational Sciences, Iakob Gogebashvili State University

Academic Supervisor:

Nino Modebadze

Prof. Candidate of Pedagogical Sciences

Reviewers:

Ketevan Nanobashvili

Prof. Candidate of Pedagogical Sciences

Shorena Dzamukashvili

Associated Prof. Doctor of Pedagogical Sciences

The defense of the Dissertation will take place on-----, 2016 at -----o'clock at the meeting of the Dissertation Committee of the Faculty of Educational Sciences, Iakob Gogebashvili Telavi State University

Building --- Auditorium -----

Address: 1 Kartuli Universiteti Str.
Telavi, Georgia, 2200
Tel: +995 250 27 24 01

The Dissertation is available at the library of Iakob Gogebashvili State University and on web-page: <http://tesau.edu.ge>

Scientific Secretary of the Dissertation Council ----- Associate Prof. N. Basilashvili

GENERAL DESCRIPTION OF THE DISSERTATION

Actuality of the research: The involvement of the Georgian education system in the Bologna process caused the necessity of the systematic reforms in the system: the formation of three-stage system at universities, strengthening the especially priority directions, among them is continuous education, or so called “life-long learning”, which create the efficiency in the worldwide education system reform processes. Here, in the parallel of the educational reforms, the priority direction is defined as at schools, as at high educational institutions that means - the access to the education for all the people at any time of life, which is regulated in Georgia with the country’s legislation and is in compliance with the Bologna process and modern European educational standards, is one of the obligatory activities for general and high educational institutions. As our research showed, Ltd “Chaglar” educational institutions, which were founded in Georgian during 90s, have been still implementing their educational activities successfully and are in complete coordination with the standards of the Ministry of Education and Science of Georgia. They (schools, colleges and a university) respond with their many good educational activities to the state policy on the life-long learning implementation. Defining whether the systematic and conceptual approach exists towards the issue, which will increase the efficiency of the life-long learning implementation, is the main goal of the research conducted within our dissertation work.

Due to the above-mentioned, we have defined the **main research question:**

“What kind of condition exist in the Ltd “Chaglar” educational institutions in Georgia that make education accessible for any person despite the social status, which will keep the life-long learning possibility?”

The goal of our research is to study the strategies and approaches at the Ltd “Chaglar” educational institutions (schools, lyceums, a high educational institution) in Georgia, which define the high quality of life-long learning implementation.

The research object is - the Ltd “Chaglar” educational institutions (schools, lyceums, a college, a high educational institution) in Georgia.

The research subject is – studying the life-long learning at the Ltd “Chaglar” educational institutions in Georgia.

The research hypothesis is – if the administrative and financial support for the life-long learning policy at the “Chaglar” educational institutions will be systematic and conceptual, its efficiency will be increased.

The main research tasks:

- To define the life-long learning concept generally and conceptually;
- To work on the Georgian educational system policy in the context of life-long learning;
- To define the future perspectives of educational relations among Georgian and Turkish republics;
- To study all the strategies, theoretical and practical activities of the Ltd “Chaglar” educational institutions in Georgia, which will contribute to the increase of life-long learning quality;
- To conduct the practical researches, which prove our hypothesis to respond to the main research question.

The research methodology –is to analyze the legislative regulations about life-long learning in Georgia and Europe, and the works and research materials of the field specialists: Gugushvili, Natadze, Kubetsia, Tkemaladze, Hamilton, Darling, Hammond, Wilson, Oensy, Valeski, Delorsi, Jeff, Smith, Zeldin, Ferris, Gerber, Robonson and Smither, who had the impact on our research in the life-long learning.

The research methodology and methods – While discussing on the research methodology for studying and reliability of the data, we have used the approbated research method of triangulation, which means to use the different research methods for reaching the desired result. In our case, in the parallel of theoretical researches, we have used the questionnaire survey and interview with the people somehow related to the network (pupils, parents, graduates, teachers, etc.). The questionnaire included as closed questions to get the quantitative data, as open questions that gave the possibility to do the qualitative analysis based on the accumulated data. The data collected by us was worked out in the computer program SPSS, and its defined error was 3, 6%.

The research instruments are the following:

- The European legal regulations and Georgian current situation analysis in this direction;

- Research expedition in the funds of cooperation profile; studying the leading experience, and document of Turkish and Georgian profile funds' effective strategies, their theoretical and practical activities;
- Quantitative and qualitative analysis of the research data.

The effective implementation of any issues needs the complex and systematic approach, which one of the strongest instruments is the united information basis. We should highlight that during our dissertation work planning, we did not plan to pay attention to the information basis, and we only assumed that the united database would interconnect and unify the whole network of “Chaglar” educational institutions and their action. The questionnaire survey showed the necessity of this kind of database.

The scientific novelty of the research - is that this kind of systematic research of the above-mentioned educational network in the context of the life-long learning has not been conducted. Thus, we think that the mentioned work is the guide for the researchers and education workers.

The practical importance of the research - We think that the research results will be useful for the network institutions to plan the development activities and for other institutions to increase the life-long learning quality. In our opinion, our research results, in particular the data of “Chaglar” educational network activities' statistical data on the life-long learning, are very important for stakeholders of the Georgian education system policy to discuss the educational system reforms; they can use the mentioned data as one of the successful experiences of education system policy in the direction of life-long learning and share as in Georgia as at the international level.

Within our research work, the theoretical part of the researches was prepared at the Department of Educational Sciences, the Faculty of Educational Sciences, Iakob Gogebashvili State University. We have used the printing funds and electronic basis of the university library. And the practical part of the research was implemented in Telavi, Tbilisi, Batumi, Kutaisi, and Rustavi, where the work of the Ltd “Chaglar” educational network was studied.

We have conducted two researches.

At first, we have conducted the qualitative research, which one of the main instruments was the structured interview. Among the target interviewees was not considered only the people

who are somehow connected with the network. For the polyhedral research we selected the people, who have been in touch with the network for 23-year functioning period in Georgia (studied, worked, participated in the activities, was a parent, was hosted by one of the institutions of the network, or she/he hosted the network for the international communication development, etc.). Within our research, we have recorded 20 interviews and worked on the data. The second research covered the questionnaire survey, where 100 pupils, teachers, parents and network related people. In the questionnaire, there was given the closed questions to receive the quantitative data, and open questions that helped us to do the qualitative analysis based on the data. The questionnaire data collected by us was worked out in the computer program ISIS, and its defined error was 3, 8%. The researches proved the hypothesis stated at the beginning of the research.

Summary of the Dissertation

The dissertation includes: introduction, three chapters, ten paragraphs, final conclusions of dissertation and recommendations, and the bibliography.

Chapter I – “The Scientific Research on the Georgian Educational Policy in the Context of Life-Long Learning” (two paragraphs).

Paragraph I – **“European Experience of Life-Long Learning, Main Aspects and Recognition Procedure of Non-Formal Education”** – includes the definition of the term “life-long learning”, identity definition of non-formal education, we have studied the recognition procedure of non-formal education. In the paragraph, we have analyzed the European supporting document, such as bologna process, Bergen Summit, Leuven, Prague, London communiqués, which define the strategy of implementation of “life-long learning” at schools and universities. There is given the European experience on the life-long learning.

Paragraph II – **“Life-Long Learning Context, its Implementation tendencies and development Perspectives in Georgia after the Bologna Process”** – analyzed all the possible contexts in details. According to the general definition, the life-long learning is a wide concept, which covers the educational, social activities and programs, such activities can be the educational programs to acquire with the different degrees, professional courses, which does not consider any degree, professional trainings for employees, official courses for personal development, etc.

However, according to the social context of the life-long learning, the “service” of “life-long learning” may consider the non-formal and informal education recognition/validation, different kinds of advices, management and consulting, instructing, mentoring, tutoring, assisting in the academic activities, learning the foreign languages, etc. Here, we see the problem that due to the life-long learning’s social context, the “calculation” of the researches is not done and therefore its recognition is also a very big problem. In the paragraph, we have discussed the current situation in Georgia, statistical data on the professional education, which is the main instrument of life-long learning; here is analyzed the very important document “Life-long Learning Strategy” that is ratified by Georgia, and the development perspectives of this kind of education in Georgia.

The first paragraph ends with the conclusion that for the effective life-long learning policy development by Georgia, the European experience should be shared, which establishes the systematic approaches in this kind of education, and provides the proper administrative, legal and financial support for schools and universities.

Chapter II – “Chaglar” Educational Network Policy in the Context of Life-Long Learning Implementation” (6 paragraphs).

Paragraph I – Georgian –Turkish Cultural-Educational Relations and Future Development Perspectives – includes the relations and development perspectives between Turkey and Georgia from 90s to today.

Paragraph II – “Chaglar” Educational Activities Review and Institutions in Georgia – describes the existence, short history and all the institutions that nowadays function in Georgia, those are:

- Demirel Private School in Tbilisi since 1993;
- Rashid Shaheen Friendship Lyceum in Batumi, since 1994
- Demirel Private Primary School “Skhivi” and Demirel Kindergarten in Tbilisi, since 2003;
- Niko Nikoladze Lyceum in Kutaisi, since 2004;
- Nikoloz Tsereteli International School in Tbilisi, since 2006;
- Rustaveli School in Rustavi, since 2007;
- David Agmashenebeli Primary School in Marneuli, since 2011.

- International Black Sea University, since 2013

Paragraph III – Education Management of the “Chaglar” Educational Network, Schools, Lyceums and Colleges in the Life-Long Learning Implementation Context. In the paragraph, all the effective, educational activities of network schools, lyceums and colleges for the life-long learning education policy implementation are described. Those are:

- Some field and/or general skills (competencies) development short and long courses, trainings, programs and projects for schoolchildren and teachers;
- Information technologies, foreign languages, public relations, teachers’ professional development;
- Activities for satisfying the pupil’s and teacher’s personal intellectual interests or “hobby”, and simultaneously to take a place in the society in the following fields: art, music, theatre, cinema, art history, world culture, sport, etc.
- Professional orientation and career planning programs at schools.

Paragraph IV – Strategic Line of Life-Long Learning Implementation at the International Black Sea University, at the Highest Level of “Chaglar” Educational Network in Georgia. Here are given the legal documents of life-long learning policy and relevant practical activities at the International Black Sea University. These issues at the university gives us the impression about the life-long learning implementation in the university. It is strategically planned and reflected in the documents, and works as the continuous system. Our attention was paid to the life-long learning internal activities and education of the university, which include the following courses:

- Research methods;
- Computer sciences;
- Electronic course preparation;
- Project writing;
- Management;
- Language courses;
- Curriculums, syllabus preparation;
- Credit system
- Science Management, etc.

Paragraph V – **“Financial Maintaining Mechanisms of Life-Long Learning Implementation at the “Chaglar” Educational Institutions”**. The main attention is paid to the funds created to support the life-long learning implementation at “Chaglar” network, which will provide the finances to implement the life-long learning policy for the network institutions.

Paragraph VI – **“The Concept of the Information Basis Formation at Ltd “Chaglar”, as the Supporting Conditions for Systematic Approach to Life-Long Learning”**. While working on the dissertation and analyzing materials, the lack of network was defined. Materials are sometimes fragmentary, and did not cover the whole network work, the web-pages of the institutions were not working properly, there was not the access to the information of institutions. In order to improve all the mentioned, in the paragraph, there is given the united information basis model, which make the united network work of “Chaglar” more systematic, academic and effective.

Chapter III – Research.

Paragraph – **Narrative Researches: Interview about the “Chaglar” Educational Network**. During the research planning, we have decided to use the triangulation method, as the triangulation methods in the education system can be used for variety and complexity of the issue in order to see the issue from more than one side, and uses both data – quantitative and qualitative. We liked the idea to study the issue, moreover we have found out that the attitudes of the interviewees were only positive, and it does not give us the possibility to discuss the weak sides for improving the future activities of the network.

In order to find out the qualitative dynamics of the life-long learning policy of Ltd “Chaglar” educational network, we have conducted the qualitative research, which one of the instruments was structured interview. For the polyhedral research, we have selected the people, who were somehow connected with the network in Georgia during its 23 years functioning period (studied, worked, participated, was a parent, was hosted, or it was a host during the international relations implementation, etc.). Within our research, we have recorded more than 20 interviews and worked on the retrieved data from the interviewees.

After the interviews, we have concluded that the administration of institutions’ network is permanently oriented on success, effective educational management considering the state’s

priorities, which are implemented at the local and international relations, and focuses on the pupils', students' and lecturers' incentives and continuous professional and social development.

Paragraph II – **Questionnaire Survey.** The survey was conducted among the people, who are somehow connected with the network (pupils, parents, graduates, teachers, etc.). In the questionnaire, there were given the closed question to receive the quantitative data, as well as open questions. As we see from the questionnaire survey analysis, the target group members are well-informed about the current processes at the Ltd “Chaglar” educational institutions, in particular the activities supporting the life-long learning policy at schools and universities. Moreover, the target group members do not have any status; among them are pupils, teachers, parents, politicians and just the interested people. If we consider the general results, more than half of them are not only informed about the current educational and sport-cultural activities, but they can also do their identification according to the activities, and in many cases even participate in the planned activities.

Final Conclusions and Recommendations

1. The life-long learning is a wide concept, which covers the educational, social activities and programs, which are adjusted for the personal physical and intellectual abilities and demands that can be implemented at any age.
2. Life-long learning is a targeted desired action, which means not only the qualification increase and professional development, but also satisfying the intellectual demands and interests (hobbies).
3. It is important to discuss the life-long learning in so-called social dimension, as the learning for the whole life means as the professional as personal development that can be connected with other fields of social life, such as social activities, art, etc.
4. For the effective life-long learning policy development by Georgia, the European experience should be shared, which establishes the systematic approaches in adult's education, and provides the proper administrative, legal and financial support for schools and universities.

5. The orients of the life-long learning effective implementation presented by us, which are the part of state educational policy; it will be permanently developing and effective if it is permanently planned with continuous cycle, and the implementing activities are defined with the systematic conception format.
6. We can conclude that the administration of institutions' network is permanently oriented on success, effective educational management considering the state's priorities, which are implemented at the local and international relations, and focuses on the pupils', students' and lecturers' incentives and continuous professional and social development.
7. The charity fund budget, which financially supports the "Chaglar" educational institutions, is not big and its work is not structurally perfect, but the fact that schools and universities have other financial support behind the budget is very good and contributes to the effective life-long learning implementation. It is proved with the European experience; according to it, the strong administrative and financial management decision is very effective.
8. The effective implementation of any issues needs the complex and systematic approach, which one of the strongest instruments is the united information basis. During our dissertation work planning, we did not plan to pay attention to the information basis, and we only assumed that the united database would interconnect and unify the whole network of "Chaglar" educational institutions and their action. The questionnaire survey showed the necessity of this kind of database.
9. Any kind of educational network (unity of more than 10 institutions with different status), which has the systematic approach to the issue, is more known structure in the united educational space and increases its own success indicators with the effective use of this instrument.
10. As the result of systematic planning and implemented activities of management's united educational system, it is possible to reach the objectives of life-long learning policy, such as:
 - a) Developing the cooperation with the "Chaglar" educational network institutions and other educational, scientific, financial organizations, ministries, funds;
 - b) Coordinating the implemented and implementing activities of the network institutions' international relations;

- c) Informing the society about the activities, relevant educational programs (modules, courses) in the context of life-long learning;
 - d) Developing the relations with the foreign partners in the united educational training field, electronic management of professor-teachers' and pupils' exchange programs implementation;
 - e) In the interactive regime, consultancies about researches, professional qualification increase, internship, Olympiads, competitions and life-long learning for professor-teachers, students and pupils;
 - f) Consultancies and information sharing about the cultural-educational events relevant to the professor-teachers' professional development social context at the local and international level;
 - g) Informative support for the international internet-conferences, forums, lectures, online trainings;
 - h) Advertising campaign, spreading the electronic versions of brochures, leaflets.
11. The orients of the life-long learning effective implementation presented by us, which are the part of state educational policy; it will be permanently developing and effective if it is permanently planned with continuous cycle, and the implementing activities are defined with the systematic conception format.

The Main Results of the Research were Presented in the Following Works:

- 1) Kenan Chalishir, Study of The Continuing Education Policy At The Educational Institutions of Ltd "Chaglar" in Georgia. Georgian Science and Society Development Fund, International Scientific Journal: "Intellect". 2(55). Tbilisi, 2016.
- 2) Kenan Chalishir, Efficiency Indicators for the Fund of Education and Labour Coordination. International Scientific Conference III. Computing/Informatics/Educational Sciences/Teacher's Education., Batumi, October 17-19, 2014.
- 3) Kenan Chalishir, Issues of life-long learning And the ways of its implementation in the Its "Chaglar". Iakob Gogebashvili Telavi State University, Faculty of Educational Sciences. International Conference I: "Education, Research, Practice. Collected Works". Telavi, 2016.